

NORGES HØYESTERETT

K J E N N E L S E

avsagt 16. september 2020 av Høyesterett i avdeling med

justitiarius Toril Marie Øie
dommer Hilde Indreberg
dommer Wilhelm Matheson
dommer Arne Ringnes
dommer Kine Steinsvik

HR-2020-1792-A, (sak nr. 19-183958SIV-HRET) og (sak nr. 19-183965SIV-HRET)
Anke over Hålogaland lagmannsretts kjennelse 20. august 2019

Sámediggi/Sametinget

(advokat Joakim Bakke-Nielsen – til prøve)
(Rettslig medhjelper:
advokat John Gjermund Flatabø)

A
B

(advokat Sicilie Kristin Kanebog – til prøve)

mot

X kommune

(advokat Roald Angell)

- (1) Sak nr. 19-183958SIV-HRET og 19-183965SIV-HRET gjelder spørsmål om Sametinget kan opptre som partshjelper i en erstatningssak reist av to samiske kvinner mot en kommune for manglende inngripen av barnevernet under oppveksten. Under ankeforhandlingens første dag er det fremkommet opplysninger av personlig og sensitiv karakter om andre personer enn disse to kvinnene. Ved oppstart av ankeforhandlingens andre dag ble det under henvisning til dette reist spørsmål fra Høyesteretts side om det bør treffes avgjørelse om delvis referatforbud av personopplysninger og sensitiv informasjon om andre personer enn sakens parter som er fremkommet under rettsmøtet. Det ble vist til at den underliggende sakens karakter, hva som er tema for Høyesteretts behandling, at enkelte personopplysninger som er fremkommet, kan fremstå belastende for den det gjelder, og at saken har stor medieoppmerksomhet og blir filmet.
- (2) Partene har ikke hatt noen innsigelser mot at Høyesterett treffer avgjørelse om et slikt delvis referatforbud.
- (3) Etter domstoloven § 124 første ledd er hovedregelen at rettsmøter er offentlige og forhandlingene og rettsavgjørelsene kan gjengis offentlig. Retten kan likevel ved kjennelse helt eller delvis forby offentlig gjengivelse av forhandlingene i rettsmøte når rettsmøtet holdes eller *kan* holdes for lukkede dører, jf. domstoloven §129 andre ledd bokstav b. Det er ikke et vilkår etter bestemmelsen at beslutning om lukkede dører er tatt i vedkommende tilfelle. Regelen i § 129 andre ledd bokstav b siste alternativ innebærer at avgjørelse om referatforbud kan treffes dersom «de hensynene som kan tale for stengte dører, er tilstrekkelig sterke til i stedet å begrunne referatforbud», jf. Anders Bøhn: Kommentanutgave, § 129 note 4, Juridika, revidert 30. juni 2020.
- (4) Adgangen til offentlig gjengivelse fra rettsmøtene er et grunnleggende prinsipp i norsk rettspleie, jf. HR-2019-568-A. Formålet med prinsippet er å sikre offentlig kontroll med og mulighet for kritikk av rettergangen, jf. Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 6 nr. 1 og FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 14 nr. 1, se også Rt-2007-521. I utgangspunktet bør det derfor vises sterk tilbakeholdenhet med å ilegge et forbud mot gjengivelse etter domstoloven § 129. Hensynet til en parts personvern og privatlivets fred kan imidlertid tilsi at det pålegges referatforbud for sensitive personopplysninger, jf. HR-2020-239-J.
- (5) Saken for Høyesterett gjelder spørsmålet om Sametinget kan tre inn som partshjelper etter tvisteloven § 15-7 i en erstatningssak. Etter rettens syn er de aktuelle opplysningene som har fremkommet under ankeforhandlingen, av en slik sensitiv karakter at vilkårene for å lukke dørene er oppfylt, jf. domstoloven § 125 første ledd bokstav b om hensynet til privatlivets fred. Dette innebærer at vilkåret for å forby gjengivelse av slike personopplysninger oppfylt, jf. domstoloven § 129 andre ledd bokstav b. Det er i vurderingen lagt vekt på at personopplysningene ikke er direkte relevante for spørsmålet Høyesterett nå skal ta stilling til, og at partene ikke har hatt innvendinger mot et delvis referatforbud.
- (6) Forbudet gjelder rettslige aktører, presse og tilhørere, samt dem som eventuelt mottar opplysninger fra disse.
- (7) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

Rettslige aktører og andre tilstedeværende i sak nr. 19-183958SIV-HRET og 19-183965SIV-HRET forbys å gjengi offentlig personopplysninger og sensitiv informasjon som har kommet frem under ankeforhandlingen, om private personer som ikke er en del av ankesaken for Høyesterett.

Toril Marie Øie
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Wilhelm Matheson
(sign.)

Arne Ringnes
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)